

Uitgeverij Gianni

www.uitgeverij-gianni.nl

Wereldreiziger op motor

WIEL BEIJER

Drie jaar geleden reisde de uit Maastricht afkomstige Mart Heijns (50) op zijn motor ruim een half jaar door het Midden-Oosten. Dit weekeinde vertrekt hij voor een anderhalf jaar durende trip die hem opnieuw naar het Midden-Oosten voert, en ook naar Centraal-Azië en eventueel nog Zuid- en zelfs Noord-Amerika.

De mensen in het Midden-Oosten hebben zijn hart gestolen. Met name de Syrirs, maar ook voor de Turken heeft Mart Heijns een zwak. „Voor de Turken heb ik dat sinds ik er werkte aan archeologische opgravingen. De Syrirs zijn nog vriendelijker en hoffelijker dan de Turken. Niet voor niets ga ik v?rdat ik naar Centraal-Azi reis eerst terug naar Turkije en Syri", zegt hij aan de vooravond van zijn vertrek. Hij zal rijden op dezelfde BMW F650 all-road-motor die hem drie jaar geleden veilig door het warme en zanderige Midden-Oosten voerde.

Heijns studeerde fysieke geografie in Utrecht en is daarna in de Domstad blijven gangen. In 1980 ging hij met archeologen van de universiteit van Heidelberg naar het dal van de Eufraat in Turkije. Daar zou de Atatürk Barajı-stuwdam gebouwd worden. Voordat ze begonnen, moesten eerst de vele archeologische kostbaarheden uit de grafheuvels in het gebied worden veilig gesteld. In de vier jaar dat hij er werkte, is bij Mart de interesse in het Midden-Oosten gewekt.

„Ik raakte gefascineerd door het gebied, allereerst door de mensen, maar ook door de omgeving. De mensen daar nemen het leven zoals het komt. Het is een warmere samenleving dan hier. Maar ook het landschap is fantastisch. Het staat stil, is volkomen bewegingloos. Met name in Zuidoost-Turkije. Daar kan ik nooit genoeg van krijgen. Ik was toen graag in Turkije gebleven."

Mart ging terug naar Nederland en werd organisatieadviseur van beroep. „Tegen 2000 kreeg ik daar genoeg van. Wilde reizen. Ik heb hier geen gezin of zo en heb altijd maar zitten oppotten. Ik kon dat geld natuurlijk laten staan voor mijn peetkinderen, maar kon ook ontslag nemen en gaan reizen. Dat had ik vijftien jaar niet meer gedaan."

„Ik heb ontslag genomen, heb een maand naar het plafond zitten staren en me zitten afvragen wat ik precies zou gaan doen. Uiteindelijk heb ik de knoop doorgehakt en besloten dat ik naar het Midden-Oosten moest. In november 2000 ben ik begonnen met de voorbereidingen en begin april 2001 ben ik vertrokken. Dik zeven maanden ben ik weg geweest. Ik had de route ongeveer in mijn hoofd."

Uitgeverij Gianni

www.uitgeverij-gianni.nl

Dwars door Europa naar Turkije en vervolgens kriskras door Syri, Libanon, Jordani, Egypte en Isral. Via Cyprus en Griekenland weer terug richting Nederland. Bijna 29.000 kilometer, waarvan 6000 door woestijnen. Helemaal in zijn uppie.

„Als je met iemand reist, is het alsof je met zijn tweeën in een blikje zit. Als je alleen reist, kom je met vreemde mensen in aanraking, omdat je dan veel toegankelijker bent voor anderen. Ik heb zelf heel erg de drang om met mensen in gesprek te komen. Dat moet ook, want als je wekenlang met niemand praat, ben je snel rijp voor de psychiatrische inrichting," verklaart Mart Heijns.

HUIS

Waarom per motor? In zijn eind vorig jaar verschenen reisboek **Vreemdeling in het Midden-Oosten** schrijft hij daarover: „Wie reist om vreemdeling te zijn, reist niet per auto. Een auto is het ultieme fysieke thuis; een afgesloten plek, een miniterritorium, een cocon van staal en glas waarop de buitenwereld wordt geprojecteerd. Ik ben gaan reizen per motor. Het had ook gekund met het openbaar vervoer of lopend of met de fiets, maar ik heb nu eenmaal een motor. De motor is een ideaal contactpunt, lokt nieuwsgierigheid en dus vragen en gesprekken uit. En de motor geeft het maximum aan zelfstandigheid en openheid. Op de motor ruik je de stank van de stad en voel je de hete lucht van de woestijn."

Natuurlijk doorstond Mart allerlei ontberingen en moest hij in het Midden-Oosten soms behoorlijk af zien. Citaat uit zijn boek: „Moe was ik al, vanwege schijterij; vermoedelijk opgelopen door het drinken van water uit de kraan. Eigen schuld, dikke bult! Bovendien had ik op weg naar het klooster te weinig water gedronken en uitdroging is ook erg vermoeiend. Het verhelpen van uitdroging is tijdrovend. Je kunt een liter water drinken en een kwartier later heb je weer dorst. Verder zijn de vetreserves zo ongeveer op. Dat geeft wel een mooi lijf, maar ook een gering incasseringsvermogen. Ik merk het vooral tijdens het motorrijden. Ik ben gauw moe en heb binnen een uur zadelpijn. Er zit geen vet meer op de billen."

Uit **Vreemdeling in het Midden-Oosten** blijkt overduidelijk dat Syri de ontdekking van die reis is geworden. Citaat: „Van Syri heb ik met pijn in het hart afscheid genomen. Ik ben erg op dat land gesteld geraakt. De woestijn met vlakten en jebels (heuvels), het licht. De mensen, vriendelijk en hoffelijk. Het 'welcome' en 'you are welcome' ligt ze in de mond bestorven en ze menen het. En het knuffelen: hand om je schouder, hand vasthouden, hand aaien, kus links en rechts. Het is aandoenlijk; zoiets kennen wij in Nederland niet!"

Ook in het volgende citaat wint Syri het op punten van Turkije: „In restaurants is er geen opdringerige service. Ze komen niet om de haverklap kijken hoever je al bent, halen het bord niet onder je neus vandaan en leggen niet elke vijf minuten je asbak. Nee, de ober wacht op een

Uitgeverij Gianni

www.uitgeverij-gianni.nl

afstandje en komt pas als je een teken geeft. Nog een prettig verschil: de politie en het leger zijn hier veel minder (zichtbaar) aanwezig."

NEVEN

Waarom nu ook Centraal-Azi en niet opnieuw alleen het Midden-Oosten? „In het Midden-Oosten wonen verre neven van ons. Daar is onze beschaving begonnen. Je herkent er iets familiairs, maar de mensen zijn net iets anders dan wij. Dat heb ik niet met bijvoorbeeld een land als India waar zo veel westerlingen heengaan. Met de mensen uit die landen hebben wij Europeanen ook iets. Djenghis Khan en Atilla de Hun kwamen er tenslotte vandaan. De grootste bedreigingen voor Europa kwamen uit Turkije en uit Centraal-Azi. Er leven daar ook Turkse stammen, ook verre neven dus. Ik ben reuze benieuwd welke figuren ik er aantref."

Veel gelezen over die gebieden heeft hij niet. „Je moet niet te veel lezen. Je moet iets weten, maar je hoeft niet alle feiten te kennen. Ik wil geen beeld vooraf, maar wil open rondkijken en me ook af en toe ergeren aan dingen. Als je van tevoren een reisboek leest, ga je ter plekke kijken of de feiten wel kloppen. Dat is heel iets anders dan feiten zelf ontdekken. Ontdekken maakt gelukkiger dan controleren. Wel zoek ik op www.HorizonsUnlimited.com handige informatie voor reizende motorrijders en kijk ik net als bij mijn vorige reis in de Lonely Planet. Van deze reisgids heb ik in het Midden-Oosten veel plezier gehad."

Dan volgt de opsomming van zijn komende reisdoelen. Een lijst landennamen die we de laatste jaren steeds vaker horen in het Journaal. Na Turkije en Syri gaat Mart eerst naar Iran en dan achtereenvolgens naar Turkmenistan, Oezbekistan, Tadzjikistan, Kirgizi en Kazachstan. Vervolgens gaat het via Novosibirsk naar het Kustterritorium waar aan de Japanse zee de havenstad Vladivostok een eerste einddoel is.

„Vandaar ga ik met de veerboot naar Japan. Zeker voor een maand. In Tokyo bepaal ik of ik naar Zuid-Amerika ga of dat het mooi is geweest. Het liefst wil ik nog naar Zuid-Amerika, vanuit het zuiden omhoog en vervolgens - als het even kan - nog dwars door de Verenigde Staten. Dan is het september 2005 en zal mijn geld wel op zijn. Reizen door Centraal-Azi blijkt een stuk moeilijker te zijn dan reizen door het Midden-Oosten."

VISUM

„In het Midden-Oosten had ik alleen voor Syri vooraf een visum nodig. De andere landen waren gemakkelijk. In Centraal-Aziatische landen moet je een uitnodigingsbrief hebben. Ze willen van tevoren weten wanneer je precies komt en wanneer je het land weer verlaat. Dat moet je dus goed plannen. Daarom heb ik allerlei lusjes in de route ingebouwd. Die kan ik doen als ik tijd heb en overslaan als ik in tijdnood raak."

Uitgeverij Gianni

www.uitgeverij-gianni.nl

Mart Heijnens gaat zeker niet naar risicogebieden als Nachitsjevan, Nagorno Karabach en Tsjetsjeni. „Nee, die sla ik over als je het niet erg vindt. Eigenlijk ben ik best wel een beetje bang voor Centraal-Azi, waar de staat in veel landen van de voormalige Sovjetunie immers volledig is ingestort. Dat kan best gevaarlijk zijn. Daarom kijk ik maar niet t ver vooruit. Tot en met Iran is het veilig en Turkmenistan doe ik - samen met twee Zweden en een Brit - met een verplichte gids. In Oezbekistan hoef ik me pas af te gaan vragen of het wel kan. Van mijn vorige reis weet ik dat de angsten vooraf meestal veel groter zijn dan nodig blijkt.”

Vreemdeling in het Midden-Oosten door Mart Heijnens is verschenen bij uitgeverij Gianni in Maastricht.

ISBN 90-807486-3-3, 186 blz met foto's. Prijs 12,50 euro.

12 maart 2004